

Aan

de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Datum : 4 februari 2014
Uw brief van :
Uw kenmerk :
Ons kenmerk :
Behandeld door : 5.1.2e
Doorkiesnummer : (0595) 5.1.2e

Onderwerp : akkoord over aardgaswinningsgebied Noordoost-Groningen en kabinetsbesluit Gaswinning in Groningen d.d. 17 januari 2014

Geachte leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal,

Hierbij wenden wij ons tot u met het volgende.

Op 30 januari 2014 heeft de gemeenteraad van Eemsmond zijn gevoelens over het opgestelde akkoord "Vertrouwen op herstel en herstel van Vertrouwen" kenbaar gemaakt. Dit akkoord is op 17 januari 2014 gesloten tussen het ministerie van Economische Zaken, de provincie Groningen en negen gemeenten, waaronder de gemeente Eemsmond. Ook is de gemeenteraad ingegaan op het ontwerpbesluit van het kabinet omtrent het winningsplan van de NAM en de flankerende maatregelen. In bijgevoegde memo is het gevoelens van de raad nader verwoord.

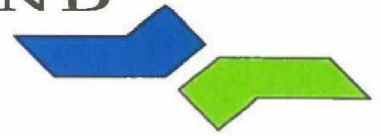
De belangrijkste aandachtspunten hieruit willen we graag over uw voetlicht brengen.

Kabinetsbesluit Gaswinning in Groningen en veiligheid

De veiligheid hangt af van wel of niet winnen. In het afgelopen jaar blijkt meer gas dan ooit uit de bodem te zijn gehaald, terwijl de toezichthouder (Staatstoezicht op de Mijnen) adviseerde in het kader van het voorzorgsprincipe en de veiligheid om de gaswinning te reduceren. De gemeenteraad constateert dat afgeweken is van dit advies. Het ontwerpbesluit over het winningsplan van de NAM staat open voor het indienen van zienswijzen en voor het aantekenen van beroep. De gemeenteraad overweegt om van deze mogelijkheid gebruik te maken, gezamenlijk met de andere betrokken overheden dan wel zelfstandig.

Schadeafhandeling

Voor de gemeenteraad geldt dat schade moet worden hersteld. Uitgangspunt is 'wie schade veroorzaakt, moet die schade vergoeden'. Er dient voor gezorgd te worden dat de met schade geconfronteerde burgers op een voortvarende en rechtvaardige manier geholpen worden bij herstel van schade en schadeloosstelling. De gemeenteraad pleit voor een onafhankelijke, laagdrempelige instantie waar (kwetsbare) mensen zich kunnen melden. Tevens wenst de gemeenteraad een garantie dat de geconstateerde schade te allen tijde vergoed wordt, ongeacht de geraamde bedragen. Het mag niet zo zijn dat dit ten koste gaat van de geraamde middelen voor de flankerende maatregelen die gericht zijn op het versterken van het economisch perspectief voor de regio en de compensatie voor waardevermindering.

Economisch perspectief en compensatie

De looptijd voor het versterken van een economisch perspectief is nu vijf jaar en daarmee wordt afgeweken van het advies van de commissie Meijer die een looptijd van 20 jaar heeft voorgesteld. Na vijf jaar is in redelijkheid aan te nemen dat de effecten van de winning nog doorgaan. Daarom is de gemeenteraad van Eemsmond van mening dat voor een langere periode perspectief moet worden geboden. Hierover bestaat ook commitment. De gemeenteraad vindt dat dit commitment om langer dan 5 jaar invulling te geven aan de flankerende maatregelen in het akkoord 'Vertrouwen op herstel en Herstel van Vertrouwen' contractueel vastgelegd dient te worden.

De gemeenteraad van Eemsmond heeft uitgesproken dat het zaak is om snel en voortvarend aan de slag te gaan.

Als u nog vragen heeft dan kunt u contact opnemen met mevrouw Hoekstra, griffier, op telefoonnummer [redacted 5.1.2e] (email: [redacted 5.1.2e]@eemsmond.nl). Verder wordt opgemerkt dat u de raadsvergadering kunt terugzien via de website van de gemeente Eemsmond (raad, raadsvergadering volgen).

Hoogachtend,

De gemeenteraad van Eemsmond,

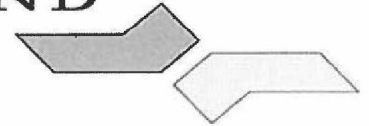
namens deze,

[redacted 5.1.2e]

Mevrouw M. van Beek, raadsvoorzitter

[redacted 5.1.2e]

Mevrouw H. Hoekstra, griffier

MEMO

Datum : 3 februari 2014

Aan : de leden van de gemeenteraad

Van : raadsvoorzitter, griffier

Onderwerp: gevoelen van de raad d.d. 30 januari 2014 aangaande besluitvorming gaswinning

Aanleiding

Op 30 januari 2014 heeft de gemeenteraad van Eemsmond een eerste (politieke) reactie gegeven op het opgestelde akkoord "Vertrouwen op herstel en herstel van vertrouwen". Dit akkoord is op 17 januari 2014 gesloten tussen het ministerie van Economische Zaken, de provincie Groningen en negen gemeenten (i.c. burgemeesters), waaronder de gemeente (i.c. burgemeester van) Eemsmond. Daarnaast is de gemeenteraad in gegaan op het ontwerpbesluit van het kabinet omtrent het winningsplan van de NAM en de flankerende maatregelen.

Sinds de bekendmaking van voornoemd kabinetsbesluit op 17 januari 2014 is veel documentatie (bijvoorbeeld in de vorm van rapporten) verschenen. Ook heeft het geleid tot een stroom van berichten van betrokkenen en deskundigen in de media. Deskundigen beweren ieder iets anders. Gesteld kan worden dat er op dit moment nog veel onduidelijkheid bestaat over wat er allemaal gaat gebeuren.

Voor de raad was de voorbereidingstijd te kort om alle rapporten door te nemen en te beoordelen. De raad heeft zich in zijn reactie daarom hoofdzakelijk gebaseerd op de stukken die door het college van B&W zijn aangereikt. Het gaat dan om: het raadsvoorstel 'standpuntbepaling op eindadvies van de commissie duurzame Toekomst Noordoost Groningen (Commissie Meijer)', eindadvies van de commissie Meijer 'Vertrouwen in een duurzame toekomst. Een stevig perspectief voor Noordoost Groningen' en de reactie van het college daarop en het raadsvoorstel 'besluitvorming rond gaswinning'.

Op grond van de beraadslagingen heeft de gemeenteraad besloten om kennis te nemen van de gegeven informatie aangaande het kabinetsbesluit rond gaswinning. Tevens heeft de raad zijn gevoelen geuit welke het college van B&W als input kan meenemen in de vervolgesprekken rond dit onderwerp. Verder is afgesproken dat het gevoelen van de raad in een memo zou worden samengevat. Met voorliggende memo wordt hier aan tegemoet gekomen.

Inleiding

Alle (zeven) politieke partijen die in de raad zijn vertegenwoordigd hebben hun gevoelen geuit aangaande de eerdergenoemde stukken. Vervolgens is de burgemeester om een reactie gevraagd. In voorliggende memo komen achtereenvolgens de volgende onderwerpen aan bod:

- Akkoord "vertrouwen op herstel en herstel van vertrouwen";
- Veiligheid;
- Schade en preventie;
- Economisch perspectief en leefbaarheid;
- Financiën;
- Gaswinningbesluit van het kabinet;

- Dialoogtafel.

De memo sluit af met enkele verzoeken van de raad aan het college van B&W.

Akkoord "vertrouwen op herstel en herstel van vertrouwen"

Vanuit de gemeenteraad is aangegeven dat uit het akkoord blijkt dat er hard gewerkt is aan een goede oplossing. Het akkoord brengt naast onzekerheden ook zekerheden. Zo wordt erkend dat woningen in waarde zijn gedaald en eindelijk wordt bevestigd dat er een directe relatie is tussen het winningniveau van aardgas en de zwaarte van de aardbevingen. Ook komt er geld vrij om een begin te maken met het woon-en leefbaarheidplan dat in DEAL verband is opgesteld. Hierbij kan gedacht worden aan het versterken van de woonomgeving, winkelveorzieningen en een aantrekkelijk leefgebied voor nieuwe generaties. Het akkoord wordt gezien als een aanzet voor de Staat om serieus bij te dragen aan de veiligheid en welvaart van Groningen.

Veiligheid

Voor de gemeenteraad staat de veiligheid van de bewoners te allen tijde voorop. Anders gezegd: veiligheid heeft de hoogste prioriteit. Het mag niet onderschikt gemaakt worden aan de gascontracten. Wat betreft de veiligheid is nog veel onduidelijk. De maatregelen die het kabinet voorstelt lijken onvoldoende om die veiligheid te waarborgen. Zo blijft onzekerheid bestaan over de zwaarte van de toekomstige bevingen. De kans op een aardbeving sterker dan 4,1 op de schaal van Richter is met tien procent aanzienlijk te noemen, de risico's worden onderschat.

Schade en preventie

Er is opgemerkt dat schade moet worden hersteld. Ook waardedaling van de huizen kan hierbij worden gezien als een vorm van schade. Uitgangspunt is 'wie schade veroorzaakt, moet die schade vergoeden'. Schadevergoeding is geen vorm van compensatie maar een wettelijk recht. De herstelkosten bij schade aan woningen, bedrijfspanden, monumenten en andere gebouwen had buiten het versterkingspakket moeten worden gehouden.

Dijken, huizen en gebouwen moeten preventief versterkt worden. De crisis-en herstelwet zou wellicht ingezet kunnen worden om dijken en zeeweringen versneld aardbevingsbestendig te maken.

Er dient voor gezorgd te worden dat de met schade geconfronteerde burgers op een voortvarende, goede en rechtvaardige manier geholpen worden bij herstel van schade en schadeloosstelling. Er is behoefte aan onafhankelijke beoordeling en afhandeling bij schade volgens de gemeenteraad.

Economisch perspectief en leefbaarheid

Van belang is het vergroten van de leefbaarheid en het creëren van een economisch perspectief van de regio. Dit pleit voor een langjarig programma met een looptijd van twintig jaar zoals ook door de commissie Meijer is voorgesteld. Er dient ingezet te worden op een versnelling van de energietransitie. Energietransitie niet alleen van fossiel naar duurzaam maar ook van gericht op financieel economisch gewin naar sociale deelname en burgerparticipatie. Door andere manieren van energie opwekken zal de afhankelijkheid van aardgas op termijn af kunnen nemen.

Financiën

De bedragen die voor het versterkingspakket worden uitgetrokken zijn indicatief en zeggen niet zo heel veel. Het genoemde bedrag van 1,2 miljard is veel geld maar niemand kan zeggen of het genoeg is. De schadeafhandeling moet gegarandeerd blijven ook als dit meer is dan de 1,2 miljard die nu is toegezegd. Verder is opgemerkt dat er voor gewaakt dient te worden dat de middelen efficiënt worden besteed en terecht komen daar waar deze horen.

Gaswinningbesluit van het Kabinet

Cruciaal is de gaswinning. De veiligheid hangt af van wel of niet winnen. In het afgelopen jaar blijkt meer gas dan ooit uit de bodem te zijn gehaald. De toezichthouder (Staatstoezicht op de Mijnen) adviseerde in het kader van het voorzorgsprincipe en de veiligheid om de gaswinning te reduceren.

Het voorzorgsprincipe betekent 'als je niet weet hoe het zit, doe het dan niet'. De minister heeft dit voorzorgsprincipe niet gehanteerd.

Het vaststellen van het winningsplan van de NAM is een bevoegdheid van de minister en daarom geen onderdeel van het akkoord. Het gaswinningbesluit van de minister is slecht gevallen in de regio. Het besluit heeft de status van een ontwerpbesluit dat wil zeggen dat het open staat voor het indienen van zienswijzen en het aantekenen van beroep. Uitgesproken is dat de gemeente Eemsmond van beide mogelijkheden zoveel als mogelijk gebruik dient te maken. Dit bij voorkeur gezamenlijk met de provincie en de andere gemeenten.

Dialogtafel

De komende tijd zal gewerkt worden met een dialogtafel. Hieraan wordt door veel organisaties deelgenomen. Uitgangspunt is dat Groningers zelf bepalen wat er in het gebied gebeurt. Aandachtspunt is dat de gewone, ongeorganiseerde burger de kans krijgt zijn gevoelens naar voren te brengen en daarin serieus genomen wordt. Er dient zorg te zijn voor de kwetsbare mensen. Niet iedereen is in staat schade te melden en te overzien.

In het verlengde hiervan is aandacht gevraagd voor het opzetten van een uitvoeringsorganisatie voor onder meer schadeafhandeling. Deze uitvoeringsorganisatie zou een fysieke plek in het aardbevingsgebied dienen te krijgen.

De gemeenteraad van Eemsmond heeft tot slot uitgesproken dat het zaak is om snel en voortvarend aan de slag te gaan.

Verzoeken aan het college van B&W

Wat betreft de veiligheid verzoekt de raad het college om de druk naar Den Haag toe maximaal te houden ten opzichte van het waarborgen van de veiligheid voor de inwoners van Eemsmond.

Zoals eerder vermeld is nog onduidelijk wat er allemaal gaat gebeuren. Zo nu en dan lopen de opvattingen en meningen van deskundigen sterk uit een. De raad verwacht van het college dat zij duidelijkheid over en grote inzet voor de veiligheid vraagt aan de minister.

Met betrekking tot het voorlopige gaswinningbesluit verzoekt de raad het college om van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen gebruik te maken. Het college wordt verzocht om hierbij zo veel als mogelijk gezamenlijk met de provincie en de andere gemeenten op te trekken.

Voorts wordt het college verzocht om de volgende vragen mee te nemen in de vervolgtrajecten en tafelgesprekken: hoe worden de middelen verdeeld, wie wordt verantwoordelijk en hoe is de controle hierop.

Het college wordt in overweging gegeven wanneer initiatieven op het terrein van energietransitie zich aandienen deze een extra premie en/of (ambtelijke) ondersteuning te bieden.

Het college wordt verzocht gegevens te verzamelen omtrent aantallen en ernst van gemelde schadegevallen in de gemeente Eemsmond, voortgang/ tevredenheid in afhandeling en de mate waarin het gevoel van (on)veiligheid leeft bij de inwoners van Eemsmond.